

فرسنگ مردم نذر لنگه

www.ketab.ir

مولف: فهیمه باقری

به کوشش: مهدی باقری

سرشناسه	: باقری، فهیمه، ۱۳۵۴ - ۱۳۹۳.
عنوان و نام پدیدآور	: فرهنگ مردم بندر لنگه/ تالیف فهیمه باقری؛ به کوشش مهدی باقری.
مشخصات نشر	: قم: دارالتفسیر؛ بندرعباس: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۹ ص.
شابک	: ۱۱۵۰۰۰ ریال 4-420-535-964-978 :
وضعیت فهرست نویسی	: قاپا
یادداشت	: کتابنامه : ص. [۲۳۷] - ۲۳۹؛ همچنین به صورت زیرنویس .
موضوع	: بندر لنگه
شناسه افزوده	: باقری، مهدی، ۱۳۶۱ شهریور -
شناسه افزوده	: دانشگاه آزاد اسلامی، واحد بندرعباس
رده بندی کنگره	: DSR ۲۰۷۵ / ن ۲ عب ۱۳۹۳
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۷۳۴۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۵۷۰۷۰۶

فرهنگ مردم بندر لنگه

مولف: فهیمه باقری

به کوشش: مهدی باقری

ناشر: دارالتفسیر

سال و نوبت چاپ: ۱۳۹۳/اول

چاپخانه: نینوا

شمارگان: ۱۰۰۰

شابک: ۴-۴۲۰-۵۳۵-۹۶۴-۹۷۸

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

مقدمه

فصل اول: کلیات

۱۳	موقعیت جغرافیایی و تقسیمات سیاسی استان
۱۳	وجه تسمیه هرمزگان
۱۵	جغرافیا، اقلیم، تقسیمات سیاسی بندرلنگه
۱۵	وضعیت دری بندرلنگه
۱۵	جغرافیای گرمسیری
۱۶	جمعیت
۱۶	توده‌های هوا
۱۷	منابع آب
۱۸	وضعیت اجتماعی و فرهنگی
۱۸	سیاسی اقلیمی
۱۸	تاثیر آب و هوا بر زیست بوم
۱۹	خصوصیات فرهنگی و اجتماعی
۱۹	وجه تسمیه بندرلنگه
۲۰	چگونگی پیدایش و قدمت تاریخی
۲۱	جاذبه های مهم طبیعی و گردشگری
۲۱	آثار و ابنیه تاریخی بندرلنگه
۲۳	فرهنگ عامه
۲۵	فرهنگ و شرح معانی آن از دیدگاههای مختلف
۲۶	فرهنگ میانه یا فولکور

فصل دوم: گویش و ویژگی های آن

۳۳	گویش
۳۸	گویش بندرلنگه
۴۰	ویژگی گویش لنگه
۴۲	ضمیمه
۴۷	نمونه هایی از کلمات زبان های بیکانه در گویش لنگه ای

فصل سوم: ادبیات شفاهی

۵۱	ضرب المثل
۵۶	نمونه هایی از ضرب المثل های رایج در بندرلنگه

۶۴	اصطلاحات
۶۵	چیستان
۶۶	نمونه‌هایی از چیستان‌ها
۷۱	لالایی‌ها
۷۲	نمونه‌هایی از لالایی‌های رایج در لنگه
۷۴	اشعار عامیانه
۷۶	نمونه‌هایی از اشعار عامیانه رایج در بندرلنگه
۷۹	قصه‌ها و افسانه‌ها
۸۰	نمونه‌ای از قصه‌ها و افسانه‌های رایج در بندرلنگه
	فصل چهارم: آداب و رسوم
۹۵	آئین ازدواج در بندرلنگه
۹۵	همسرگزینی
۹۶	خواستگاری
۹۷	نامزدی
۹۷	عقد
۱۰۰	مهریه
۱۰۱	هدایا
۱۰۱	دعوت
۱۰۱	حنابندان
۱۰۲	مراسم شب اول حنابندان
۱۰۲	حمام بردن عروس
۱۰۴	مراسم شب دوم حنابندان برای عروس
۱۰۵	مراسم شب دوم حنابندان برای داماد
۱۰۸	خرج مطبخی
۱۰۸	مراسم لک برون
۱۰۸	خرید لوازم و وسایل عروس
۱۰۸	عروسی
۱۰۹	مراسم عروسی در بندرلنگه
۱۱۳	حجله گاه
۱۱۳	مراسم فردای روز عروسی
۱۱۴	مراسم روز سوم پس از عروسی
۱۱۴	لباس عروس و داماد
۱۱۴	لباس گشاده
۱۱۵	ماکسی مخوره
۱۱۵	عقاید و باورها
۱۱۹	اعتقادات در ارتباط با ناف نوزاد

۱۲۴	خواندن سوره یاسین
۱۲۷	آفتاب خواهی
۱۲۷	ریختن خاکستر در آب
۱۲۷	انداختن مهر نماز در آب باران
۱۲۷	ریختن نمک در آب باران
۱۲۷	کشتن گریه
۱۲۸	انداختن سنگهای قبرستان به دریا
۱۲۸	قراردادن غریبال در باران
۱۲۸	ایستادن در معرض باران
۱۲۸	کشیدن سرمه چشم ماهی
۱۲۸	ماه گرفتگی
۱۲۸	علل ماه گرفتگی و باورهای مردم
۱۲۹	اعمال مربوط به زمان ماه گرفتگی
۱۲۹	کوبیدن به ظروف مسی میراثی
۱۳۰	چرخاندن چوب در خمره سحقی دریا
۱۳۵	صنایع دستی
۱۳۷	فنون ساخت لنج
۱۴۱	صید و صیادی
۱۵۱	تقن و سرگرمی
۱۵۳	بازی‌ها
۱۵۵	بازی‌های فردی و گروهی
۱۶۹	زیورالات
۱۷۳	زیورهای زنانه
۱۷۵	چند نوع انگشتر
۱۷۸	پوشاک سنتی
۱۷۸	پوشاک
۱۸۲	تن پوشهای زنانه
۱۸۹	انواع پاپوشهای زنانه
۱۹۰	انواع پاپوشهای مردانه
۱۹۱	تن پوشهای مردانه
۱۹۳	پاپوشهای مردانه
۱۹۳	پوشاک بچه گانه
۱۹۵	چند آئین در بندرلنگه
۱۹۷	مراسم در طول یکسال قمری
۱۹۹	علایم و نشانه‌ها
۲۰۵	آداب و مراسم ماههای جمادی الاول و جمادی الثانی
۲۰۵	آداب و مراسم ماههای رجب و شعبان

۲۱۲	مراسم موردی
۲۱۷	مراسم نوروز صیاد
۲۲۵	نشانه‌های سوگواری
۲۲۷	تقسیمات زمان در بندرلنگه
۲۲۸	واحدهای وزن
۲۲۹	نام فصول
۲۳۰	نام ماهها
۲۳۲	ماههای سال شمسی
۲۳۲	مبنای گردش
۲۳۴	دیگر تقسیمات سال
۲۳۷	منابع و مآخذ

مقدمه :

انسان در طول حیات اجتماعی خویش توانسته است به مدد نیروی خلاق اندیشه و تفکر - بر خلاف دیگر موجودات - خود را از تسلیم بودن بی قید و شرط در برابر طبیعت برهاند و برای مبارزه و تسلط بر آن و نیز سازگاری با محیط‌های مختلف طبیعی و اجتماعی راه‌ها و شیوه‌های مختلفی را ابداع کند که مجموعه‌ای این راه‌ها را فرهنگ می‌گویند .

فرهنگ و آداب و رسوم هر منطقه‌ای، پیرینه‌ی فرهنگی و هویت آن منطقه به شمار می‌آید که برای دوام و بقای هر چه بیشتر فرهنگ و آداب و سنت هر منطقه، آداب و رسوم آن باید ثبت و ضبط گردد؛ زیرا ناگفته پیداست که ادبیات شفاهی هر منطقه‌ای اگر چه ریشه در روزگاران کهن دارد و سالیان متمادی سینه به سینه و نسل به نسل منتقل گردیده است ولی - بناچار - نمود مکتوب نیابد و بر سینه‌ی سپید کاغذ نقش نبندد بی تردید روزی از بین خواهد رفت و تنها خاکستری از آن کاروان عظیم فرهنگ بر جای خواهد ماند. پس بنده با درک این ضرورت و با تشویق استاد محقق و دانشمند آقای دکتر سید احمد حسینی کارزونی و همچنین با حمایت‌های استاد گرانسنگم آقای دکتر - سر - نمیدی به پژوهش راجع به فرهنگ عامه بندر لنگه پرداختم تا بدین وسیله در حد توان خویش بخشی از بارزترین نمودهای فرهنگ عمومی این شهر را ثبت و ضبط نمایم. منابع بنده در این پژوهش صرف نظر از چند کتاب مکتوب راجع به تاریخ بندرلنگه بیشتر نقل قول سالخوردگان و پیران کار دیده‌ی زادگاهم بوده که از واپسین بقایای فرهنگ بومی این منطقه به شمار می‌آیند . و خوشبختانه توانستم در حد توان خود اطلاعات شفاهی آنان را برای آیندگان ثبت نمایم اما دریغ و افسوس از آن روزی که این نسل هم از دست ما برود و ما گذشته را از آنها نپرسیم و ندانیم که آنها که بودند و چه کردند و ما باید که باشیم و چه بکنیم.

در پایان سخن ضمن تشکر از برادر ارجمند جناب آقای سهراب سعیدی و استاد راهنمایم آقای دکتر سید احمد حسینی کازرونی و استاد مشاورم آقای دکتر جعفر حمیدی سر تعظیم بر آستان پروردگاری می‌سایم که این توفیق را ارزانی داشت تا چند صباحی از عمر گران‌مایه را صرف کامجویی از فرهنگ دیرینه سال شهرم بندرلنگه نمایم. در پایان از خانواده‌ام به ویژه برادرم دکتر مهدی باقری که مشوق من در جهت تألیف و چاپ این کتاب بودند تشکر و سپاسگزاری می‌نمایم.

فهیمة باقری

شهریور ۱۳۹۱ بندرلنگه

www.ketab.ir